

Pasaules
Pacientu drošības
diena 2026.gada 17.septembris

Droša veselības aprūpe cilvēkiem ar neinfekcijas slimībām

Pasaules pacientu drošības diena 2026

Pasaules pacientu drošības dienas 2026 mērķi

1.

Veicināt globālu izpratni par pacientu drošības izaicinājumiem, kas saistīti ar neinfekcijas slimībām visos veselības aprūpes posmos.

2.

Veicināt cilvēku ar neinfekcijas slimībām un kopienu līdzdalību pacientu drošības risku apzināšanā un risinājumu izstrādē.

3.

Veicināt pacientu drošības principu ieviešanu ar neinfekcijas slimībām saistītajās rīcībpolitikās, stratēģijās, programmās un normatīvajā regulējumā.

4.

Atbalstīt veselības aprūpes speciālistus pacientu drošības stiprināšanā.

Pamatvēstījumi

1

Cilvēkiem ar neinfekcijas slimībām ir paaugstināts kaitējuma risks veselības aprūpē

Šo risku palielina neinfekcijas slimību ilgstošais un sarežģītais raksturs, veselības aprūpes sistēmas izaicinājumi, piemēram, aprūpes sadrumstalotība, kā arī plašāki sociāli ekonomiskie faktori, kas ietekmē piekļuvi drošai veselības aprūpei.

2

Drošības riski jānovērš visos veselības aprūpes posmos un ikdienas dzīvē

Drošības riski var rasties jebkurā veselības aprūpes posmā – no slimību profilakses, agrīnas atklāšanas un diagnostikas līdz ārstēšanai un ilgtermiņa aprūpei.

3

Drošai veselības aprūpei būtiskas ir stipras un integrētas veselības aprūpes sistēmas un atbalstīts personāls

Primārās veselības aprūpes stiprināšana, veselības aprūpes speciālistu atbalstīšana un šķēršļu mazināšana drošas veselības aprūpes pieejamībai, īstenojot starpnozaru sadarbību – būtiski priekšnoteikumi kaitējuma mazināšanai.

4

Cilvēkiem ar neinfekcijas slimībām jābūt līdzvērtīgiem partneriem drošas veselības aprūpes nodrošināšanā

Jēgpilna pacientu iesaiste, mācīšanās no pacientu pieredzes un veselībpratības veicināšana palīdz mazināt kaitējuma risku, kā arī veicina drošāku un kvalitatīvāku veselības aprūpi.

PVO aicinājumi rīkoties un galvenie vēstījumi visām iesaistītajām pusēm:

- 1. Cilvēki ar neinfekcijas slimībām vai paaugstinātu šo slimību attīstības risku, viņu tuvinieki un aprūpētāji**
- 2. Veselības aprūpes speciālisti**
- 3. Ārstniecības iestāžu vadītāji**
- 4. Politikas veidotāji un veselības aprūpes līderi**
- 5. Pacientu organizācijas, biedrības un citas nevalstiskās organizācijas**

Cilvēki ar neinfekcijas slimībām vai paaugstinātu šo slimību attīstības risku, viņu tuvinieki un aprūpētāji

Izprotiet savu
veselības
stāvokli un ar to
saistītos
drošības riskus

Nepalaidiet
garām
profilakses
iespējas

Ziniet savas
tiesības un
aktīvi iesaisties
savā veselības
aprūpē

Esiet savas
veselības
informācijas
pārvaldītājs

Pievērsiet
uzmanību drošai
veselības aprūpes
nepārtrauktībai

Pilnveidojiet
savas
pašaprūpes
prasmes

Esiet informēti! Iesaistieties! Rūpējieties par savu drošību!

- **Nepalaidiet garām profilakses iespējas.** Iegūstiet informāciju par neinfekcijas slimību riska faktoriem, veiciet ieteiktos skrīninga izmeklējumus un izmantojiet profilaktiskās aprūpes iespējas, kā arī laikus meklējiet palīdzību, ja pamanāt veselības stāvokļa pasliktināšanās pazīmes.
- **Izprotiet savu veselības stāvokli un ar to saistītos drošības riskus.** Izprotiet savu diagnozi, veiktos izmeklējumus, ārstēšanu un iespējamos riskus, kas saistīti ar jūsu veselības stāvokli. Ievērojiet drošības pamatprincipus, piemēram, roku higiēnu un drošas zāļu lietošanas nosacījumus (zāļu devas, derīguma termiņi, savietojamība u.c.).
- **Ziniet savas tiesības un aktīvi iesaisties savā veselības aprūpē.** Iesaistieties sarunās un kopīgu lēmumu pieņemšanā par savu veselības aprūpi. Uzdodiet jautājumus un pārliecinieties, ka esat pareizi sapratis saņemto informāciju, un nebaidieties paust bažas, ja pamanāt iespējamu risku pacientu drošībai.

Esiet informēti! Iesaistieties! Rūpējieties par savu drošību!

- **Esiet savas veselības informācijas pārvaldītājs:** Saglabāiet precīzu informāciju par saviem simptomiem, izmeklējumu rezultātiem, lietotajiem medikamentiem un plānotajām vizītēm pie speciālistiem, arī ceļojot vai atrodoties ārpus ierastās dzīvesvietas. Izmantojiet pieejamos rīkus, piemēram, elektroniskos veselības ierakstus, atgādinājumus vai uzticamas veselības lietotnes, lai sekotu līdzi saviem veselības rādītājiem, zāļu lietošanai, izmeklējumu rezultātiem un pierakstiem pie speciālistiem.
- **Pievērsiet uzmanību drošai veselības aprūpes nepārtrauktībai,** Esiet īpaši vērīgs brīžos, kad notiek informācijas nodošana starp dažādiem veselības aprūpes speciālistiem, nosūtīšana pie cita speciālista vai izrakstīšana no ārstniecības iestādes. Pārliecinieties, ka skaidri zināt, kādas zāles jālieto, kad jāierodas uz nākamo vizīti un pie kā vērsties, ja veselības stāvoklis pasliktinās. Sekojiet līdzi savu izmeklējumu rezultātiem, jo informācijas trūkums ne vienmēr nozīmē, ka viss ir kārtībā.
- **Pilnveidojiet savas pašaprūpes prasmes.** Ziniet kā pareizi lietot savas zāles, medicīnas ierīces un digitālos veselības rīkus. Atpazīstiet pazīmes, kas liecina par veselības stāvokļa izmaiņām vai pasliktināšanos, un laikus vērsieties pēc palīdzības.

Veselības aprūpes speciālisti

**Veiciniet
profilaksi un
maziniet
riskus**

**Atpazīstiet
riskus un
novērsiet
kaitējumu**

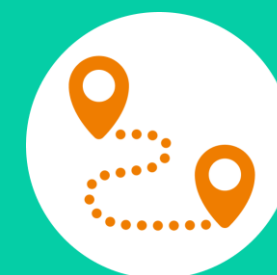
**Veiciniet
nepārtrauktu
mācīšanos un
veselības
aprūpes pilnveidi**

**Veiciniet
pacientu
līdzdalību
veselības
aprūpē**

**Nodrošiniet
precīzu
diagnostiku un
slimību
atklāšanu laikus**

**Nodrošiniet
veselības
aprūpes
nepārtrauktību
un koordināciju**

Rūpējieties par drošu neinfekcijas slimību aprūpi visos veselības aprūpes posmos!

- **Veiciniet pacientu līdzdalību veselības aprūpē.** Iesaistiet pacientus ar neinfekcijas slimībām kā pilntiesīgus dalībniekus savā veselības aprūpē, novērtējot viņu pieredzi un zināšanas par savu veselību. Atbalstiet kopīgu lēmumu pieņemšanu un stipriniet pacientu spēju atpazīt riskus, aktīvi iesaistīties savā veselības aprūpē un laikus reaģēt uz veselības stāvokļa izmaiņām.
- **Veiciniet profilaksi un maziniet riskus.** Atpazīstiet un maziniet ietekmējamos riska faktorus, atbalstiet veselīgu dzīvesveidu un nodrošiniet pierādījumos balstītus profilakses pasākumus.
- **Nodrošiniet precīzu diagnostiku un slimību atklāšanu laikus.** Laikus veiciet pacientu veselības stāvokļa izvērtēšanu, lai novērstu novēlotu vai kļūdainu diagnostiku, īpašu uzmanību pievēršot ar neinfekcijas slimībām saistītajiem riskiem un rūpīgi izvērtējot izmeklējumu rezultātus, īpaši pacientiem ar vairākām hroniskām slimībām.

Rūpējieties par drošu neinfekcijas slimību aprūpi visos veselības aprūpes posmos!

- **Atpazīstiet riskus un novērsiet kaitējumu.** Atpazīstiet un maziniet riskus visos veselības aprūpes posmos, veicinot profilaksi, precīzu diagnostiku, drošu medikamentu lietošanu, ārstniecības procedūru norisi un medicīnisko ierīču drošu izmantošanu.
- **Nodrošiniet veselības aprūpes nepārtrauktību un koordināciju.** Veiciniet efektīvu informācijas apmaiņu, drošu pacientu veselības aprūpes pēctecību un sadarbību starp veselības aprūpes speciālistiem un ārstniecības iestādēm, nodrošinot pacientam nepieciešamo turpmāko veselības aprūpi un uzraudzību.
- **Veiciniet nepārtrauktu mācīšanos un veselības aprūpes pilnveidi.** Ziņojiet par pacientu drošības atgadījumiem un riskiem, dalieties labajā praksē, veiciniet pacientu drošības kultūru ārstniecības iestādē.

Ārstniecības iestāžu vadītāji

Nodrošiniet
augstus
pacientu
drošības
standartus

Rīkojieties
laikus, lai
novērstu
kaitējumu

Nodrošiniet
koordinētu un
nepārtrauktu
veselības aprūpi

Veiciņiet pacientu
līdzdalību
veselības aprūpes
pilnveidē

Atbalstiet
veselības
aprūpes
personālu

Izmantojiet
pacientu
pieredzi un
datus
veselības
aprūpes
uzlabošanai

Veidojiet sistēmas drošas veselības aprūpes nodrošināšanai cilvēkiem ar neinfekcijas slimībām!

- **Rīkojieties laikus, lai novērstu kaitējumu.** Veidojiet sistēmas, kas atbalsta pierādījumos balstītu profilaksi, riska faktoru novērtēšanu, laikus veiktu diagnostiku un ārstēšanu, kā arī pacienta veselības stāvokļa regulāru uzraudzību.
- **Nodrošiniet augstus pacientu drošības standartus.** Ieviesiet vienotus veselības aprūpes standartus, klīniskos algoritmus un citus drošības pasākumus, lai mazinātu novēršama kaitējuma risku.
- **Nodrošiniet koordinētu un nepārtrauktu veselības aprūpi.** Ieviesiet vienotus procesus pacientu aprūpes pārejai, informācijas nodošanai un izrakstīšanai, nodrošinot efektīvu sadarbību gan starp veselības aprūpes speciālistiem, gan dažādiem aprūpes līmeņiem.

Veidojiet sistēmas drošas veselības aprūpes nodrošināšanai cilvēkiem ar neinfekcijas slimībām!

- **Veiciniet pacientu līdzdalību veselības aprūpes pilnveidē.** Nodrošiniet cilvēku ar neinfekcijas slimībām līdzdalību pacientu drošības un veselības aprūpes kvalitātes pilnveides procesos.
- **Atbalstiet veselības aprūpes personālu.** Nodrošiniet iespējas profesionālai pilnveidei, nepieciešamos resursus un atbalstošu darba vidi. Veiciniet sadarbību, komandas darbu un atklātu saziņu starp darbiniekiem.
- **Izmantojiet pacientu pieredzi un datus aprūpes uzlabošanai.** Attīstiet pacientu drošības kultūru, veiciniet pacientu drošības atgadījumu ziņošanu no veselības aprūpes speciālistu un pacientu puses, kā arī sistemātiski izmantojiet datus un pacientu pieredzi, lai pilnveidotu veselības aprūpes kvalitāti un drošību.

Politikas veidotāji un veselības aprūpes līderi

**Integrējiet pacientu
drošības principus
neinfekcijas slimību
rīcībpolitikā**

**Veiciniet
profilaksi un
agrīnu slimību
atklāšanu**

**Stipriniet
primāro
veselības aprūpi
drošas aprūpes
nodrošināšanai**

**Nodrošiniet
ilgtspējīgu
finansējumu un
pieejamu
veselības aprūpi**

**Stipriniet
veselības
aprūpes
speciālistu
kapacitāti**

**Integrējiet
pacientu
pieredzi
veselības
aprūpes
uzlabošanā**

Integrējiet pacientu drošību visās neinfekcijas slimību rīcībpolitikās un programmās!

- **Integrējiet pacientu drošības principus neinfekciju slimību rīcībpolitikā, normatīvajā regulējumā un stratēģiskajā plānošanā.** Nodrošini, ka pacientu drošība ir neatņemama neinfekcijas slimību aprūpes un veselības sistēmas attīstības sastāvdaļa.
- **Veiciniet profilaksi un agrīnu slimību atklāšanu.** Stipriniet rīcībpolitikas un programmas, kas vecina neinfekcijas slimību riska faktoru mazināšanu, profilakses pasākumu īstenošanu, skrīninga pieejamību un laikus veiktu slimību diagnostiku.
- **Stipriniet primāro veselības aprūpi drošas aprūpes nodrošināšanai cilvēkiem ar neinfekcijas slimībām.** Veidojiet integrētu, uz cilvēku vērstu veselības aprūpes sistēmu, kas nodrošina nepārtrauktu un koordinētu pacientu aprūpi, kā arī mazina šķēršļus kvalitatīvu un drošu veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai.

Integrējiet pacientu drošību visās neinfekcijas slimību rīcībpolitikās un programmās!

- **Nodrošiniet ilgtspējīgu finansējumu un pieejamu veselības aprūpi.** Veiciniet ilgtermiņa ieguldījumus veselības aprūpē, kā arī maziniet finansiālos šķēršļus, lai visiem iedzīvotājiem būtu pieejami nepieciešamie un droši veselības aprūpes pakalpojumi neinfekcijas slimību gadījumā.
- **Stipriniet veselības aprūpes speciālistu kapacitāti drošas aprūpes nodrošināšanā.** Nodrošiniet veselības aprūpes speciālistu izglītošanu, profesionālo pilnveidi un atbalstu, veicinot kvalificētu speciālistu piesaisti un darbu veselības aprūpes sistēmā, lai nodrošinātu drošu un kvalitatīvu aprūpi pacientiem ar neinfekcijas slimībām.
- **Integrējiet pacientu pieredzi veselības aprūpes uzlabošanā.** Izveidojiet mehānismus pacientu un sabiedrības organizāciju iesaistei neinfekcijas slimību aprūpes plānošanā, īstenošanā un uzraudzībā.

Pacientu organizācijas, biedrības un citas nevalstiskās organizācijas

**Veiciniet
veselībpratību
un spēju
rīkoties laikus**

**Iestājieties
par drošāku
neinfekcijas
slimību
aprūpi**

**Atbalstiet
drošu
aprūpi
ikdienā**

**Maziniet šķēršļus
un veiciniet
vienlīdzīgu piekļuvi
veselības aprūpei**

**Iedrošiniet
cilvēkus
paust savu
viedokli**

**Sadarbojieties
pacientu
drošības
veicināšanai**

Veiciniet drošāku veselības aprūpi cilvēkiem ar neinfekcijas slimībām!

- **Iestājieties par drošāku neinfekcijas slimību veselības aprūpi.** Veiciniet pacientu drošības un veselības aprūpes kvalitātes prioritizēšanu neinfekcijas slimību rīcībpolitikas plānošanā, programmās un veselības aprūpes pakalpojumos.
- **Veiciniet veselībpratību un spēju rīkoties laikus.** Nodrošiniēt uzticamu informāciju un praktisku atbalstu, lai palīdzētu iedzīvotājiem izprast neinfekcijas slimību riska faktorus, atpazīt agrīnās pazīmes un laikus izmantot skrīninga, profilakses un veselības aprūpes iespējas.
- **Atbalstiet drošu aprūpi ikdienā.** Palīdziet cilvēkiem ar neinfekcijas slimībām droši ievērot savu ārstēšanas un aprūpes plānu, atpazīt riskus, piemēram, zāļu lietošanas kļūdas, kā arī atpazīt iespējamus riskus un rīkoties laikus, pamanot veselības stāvokļa pasliktināšanās pazīmes.

Veiciniet drošāku veselības aprūpi cilvēkiem ar neinfekcijas slimībām!

- **Maziniet šķēršļus un veiciniet vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpei.** Palīdziet identificēt un pārvarēt tādus šķēršļus kā stigmatizācija, diskriminācija un nepietiekama veselībpratība, kas var apgrūtināt drošu veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanu neinfekcijas slimību gadījumā.
- **Iedrošiniet cilvēkus paust savu viedokli.** Veidojiet vidi, kurā cilvēki jūtas droši uzdot jautājumus, paust bažas un aktīvi iesaistīties lēmumu pieņemšanā par savu veselību.
- **Sadarbojieties pacientu drošības veicināšanai.** Pārstāviet cilvēku ar neinfekcijas slimībām intereses veselības politikas veidošanā un sadarbojieties ar veselības aprūpes speciālistiem, lai kopīgi veidotu drošāku un pacientorientētāku veselības aprūpes sistēmu.

Materiāls sagatavots atbilstoši PVO ieteikumiem saistībā ar Pasaules pacientu drošības dienu, 2026.

<https://www.who.int/campaigns/world-patient-safety-day/2026>

© 2026, Slimību profilakses un kontroles centrs, Latvija